

UNIVERZITA KARLOVA – FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra francouzského jazyka a literatury

ODBORNÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studenta: Julie Sršňová

Název práce: Les expressions idiomatiques comprenant un élément somatique en tchèque et en français - étude comparée

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Renáta Listíková, Dr.

Oponent bakalářské práce: PhDr. Eva Müllerová, CSc.

Hodnocení práce:

1. **Cíl práce:** J. Sršňová si vybrala jako téma své bakalářské práce velice náročnou problematiku, která předpokládá značnou orientaci a teoretické znalosti i zkušenosti v obou porovnávaných jazycích, tedy francouzštině a češtině. Cílem práce je, podle J. Sršňové, „odkrýt“ problémy překladu a sémantické ekvivalence frazémů mezi oběma jazyky a popsat oblasti, ve kterých dochází k rozporu z hlediska ekvivalence.

Bylo třeba vycházet z toho, že v obou jazycích se idiomatika a frazeologie opírá především o kombinatoriku různého druhu, a to z hlediska formálního a sémantického. Kombinací se účastní komponenty, z nichž jsou vytvářeny frazémy a idiomy, právě podle toho, zda u nich máme na zřeteli stránku formální či významovou. Kombinace a střety komponentů a nezkušenost s odhalením jejich promítnutí mohou vyvolat jiné závěry.

2. **Zpracování obsahu:** Bakalářská práce obsahuje část teoretickou, zaměřenou na pojednání o frazeologii, její terminologii a porovnání přístupů k frazeologii. V praktické části se J. Sršňová soustřeďuje na vypracování francouzsko-českého „slovníčku“ frazémů se somatickým komponentem. J. Sršňová volí metodu excerptce z francouzských slovníků a následného přeložení do českého jazyka. Domníváme se, že právě v tomto zvoleném způsobu samotného zpracování (tedy výhradně přes francouzský jazyk) došlo k částečně jednoznačnému závěru, že totiž oba jazyky v této problematice harmonizují. Možná, že J. Sršňová měla na mysli spíše pouhý výskyt samotného pojmenování v obou srovnávaných jazycích, než jeho přesný ekvivalent, v mnoha případech jde totiž spíše o souběžné lexikální varianty. J. Sršňová nevzala v úvahu, že její závěr vyplynul ze zvoleného postupu, protože primárně pracovala pouze s francouzskými výrazy, a že potom nelze hovořit o tom, že v ekvivalentech se oba jazyky méně liší. Dále (podle uvedené literatury) vycházela J. Sršňová pro český jazyk pouze z jednoho svazku Čermákova díla, a to ze slovesných výrazů. Tak se problematika zužuje pouze na jednu oblast, při nahlédnutí např. do svazku *Přirovnání* (tohoto autora) problematika vyvstává v dalších souvislostech.

Spojení – *Řádit jako černá ruka*. – nepracuje ve francouzštině se slovem *main*, viz: *Faire un potin du diable*. Takže při zvoleném způsobu analýzy by výraz *main* nebylo možné pouze přes francouzštinu dohledat v této odlišné podobě.

Nelze tedy konstatovat, že většina francouzských frazémů má v češtině obdobu, a to nejčastěji doslovné vyjádření, případně jen s odlišným somatickým komponentem, postupujeme-li pouze

z francouzského pojmenování jednoho druhu. Nelze soudit takto absolutně, není-li odpovídající analýza učiněna z druhé strany, tedy v českém jazyce, a dále z hlediska dalších existujících forem, např. nominálních či přirovnání.

Nešťastný je tedy právě závěr práce J. Sršňové, že většina francouzských frazémů má nejčastěji doslovný (případně s odlišným somatickým komponentem) ekvivalent v českém jazyce. Nelze souhlasit s konstatováním učiněným v závěru práce, že z pohledu frazeologie se francouzština a čeština liší podstatně méně, než by se mohlo jevit na první pohled – viz doslovná formulace J. Sršňové. Platí pouze z hlediska jejího zpracování.

3. Formální a jazyková úroveň

J. Sršňová vychází z francouzských pramenů. Pracuje s francouzskou odbornou literaturou. Bakalářská práce je přehledná, jazyková úroveň je odpovídající požadavkům bakalářské práce.

4. Přínos práce

J. Sršňová většinou pojala svoji analýzu a závěrečná tvrzení z hlediska pouhé frazeologické existence či výskytu nebo obdoby určitého spojení v obou jazycích, což nelze zobecnit na širší skutečné jazykové bohatosti vybraných pojmenování z jazyka do jazyka. Např. jí uváděné: *C'est bien fait pour tes pieds/C'est bien fait pour toi* – v češtině: *Padne ti to jako ulité*, sice existuje, ale princip podobnosti obou spojení není naplněn.

Závěry bakalářské práce J. Sršňové by mohly při nedostatku znalostí působit jako zavádějící. Z toho důvodu je třeba připojit, že sledovaná problematika zahrnuje příklady vybrané na základě francouzských obrátů a že pouze tyto, a z tohoto hlediska, jsou s českým jazykem srovnávány a zahrnuty do hodnocení.

Složitost situace dokládá J. Sršňová v kapitole 2.2 rozborem některých ekvivalentů.

Přínosem práce je kapitola zabývající se v překladu problémem vidů, tedy sloves dokonavých a nedokonavých.

Na druhé straně však jde o práci originální, pečlivě zpracovanou, logicky členěnou, doloženou konkrétními příklady bez gramatických a stylistických nedostatků.

Práce může být využitelná jako „slovníček“ některých francouzských spojení.

Otázky k obhajobě a další vyjádření, připomínky, náměty pro obhajobu práce:

1. U výrazu *main*: spojení – *Má ji tak rád, že by ji na rukou nosil.* - má francouzský ekvivalent?
Spojení – *langue*: *Mlčí, jako by mu jazyk přimrzl.* - má francouzský ekvivalent?

2. V souvislosti se sledováním daného tématu bylo možné zjistit, že naprostá ekvivalence je v řadě spojení vyloučena, už jen proto, že např. mnohá byla do českého jazyka převzata z němčiny, a to zejména z podoby fonetické, což ve francouzském jazyce nemohlo vzniknout, např. *Padnout jako šraňky* z německého (*die Schranke – závory*). *Bejt tlustej (blbej) jako štandlík* z německého (*Ständer*) je ve francouzštině uváděno bez jakéhokoliv ozvláštňení.

Jakým francouzským spojením odpovídají tyto příklady, fungují s takovým ozvláštňením, či jsou tak výstižná jako v českém jazyce?

Závěr:

Bakalářská práce J. Sršňové přes uvedené výhrady vzhledem k velice náročnému tématu a pečlivému zpracování vybraných přístupů (i snahy o popis oblastí, ve kterých k rozporu z hlediska ekvivalence může dojít) splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v oboru francouzský jazyk a literatura.

Doporučuji ji k obhajobě.

Hodnocení:

Datum: 30.8.2019

oponent: PhDr. Eva Müllerová, CSc.

Podpis: